

**Regularvm Vtrivsqve Ivris Cvm Ampliationibvs Ac
Limitationibvs**

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla CCCV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](#)

D. Petri Duen.

Pro qua opinione facit notabile dictum Barba. in c. i. nu. 24. de off. deleg. vbi concludit, qd si famulus presente domino habente verba cum aliquo, percussit illum ense vel alio modo, si delictum famuli cadit ac commodum domini, imputatur ipsi domino. pro quo al legat dictum Bal. in l. de pupillo. in. §. si quis ipsi praetori. ff. de no oper. nunt. vbi si famulus potestatis verberavit appellantem, prae sumitur de mandato potestatis, quod dictum Bar. sequitur ibi Alex. et Bal. in l. j. C. de seruis fug. Fel. in c. mulieres. de sen. cxcom. no. 4 Hippo. in cons. xx. nu. 1. Matth. de Afflict. in constit. Neapo. lib. j. Rub. xij. nume. 18.

REGULA CCCIII.

FAMVLVS de mandato domini tenetur prestare operas alteri, quas sibi exhibere tenetur. Hanc reg. probat tex. in l. oper. in rerum. in fl. ff. de ope. liber. & & in l. homines. & in l. vxori. in. §. Serapium. ff. de usufruc. legat. Ratio est: quia is qui conduxit, alteri potest locare, l. cum plures. ff. locat. et illa pecunia per famulum acquisita acquiritur domino. l. patronus, & l. si libertus, la j. & in l. qui libertinus. ff. de oper. libert.

- 2 Primo fallit, quando dominus vellet delegare operas turpes, quas ipse dominus non potest exigere. vt in l. hac demum. ff. de ope. lib.
- 2 Secundo limita, quando extra locum vellet vt famulus seruire, quia famulus non tenetur si ad illas operas non esset obligatus. Vi in l. usuras. & ibi Doct. C. de solutio.
- 3 Tertio fallit, quando dominus his quibus operas iubet exhiberi esset odiosus vel onerosus, vel rixosus: nam tunc non tenebitur famulus eidem seruire. Argum. tex. in l. ij. ff. vt in possesio. legato. & in l. inuitus. ff. de fideicom. liberta. in l. fl. C. de pacis inter empto. & vendito. quia non debet fieri deterior conditio famuli. l. genera. liter. in fl. ff. de fideicom. liberta.

REGULA CCCV.

FAMVLI scholarium & clericorum, gaudent priuilegio ipsorum. Han reg. probat tex. & ibi Doct. in Authē. habita. C. ne filius pro patre. & in clericorum famulis probat tex. in l. j. & ij. C. de episcop. & cleric. quam opin. tenet Philip. Fran. in procem. 6. in verbo, scholaribus. Iac. Rebuff. in l. vnica. in. §. fl. de collegia. & numimul. lib. xj. Et circa hanc reg. vide Feli. vbi eam declarat, & plura adducit, in c. ij. nu. 2. de foro compe. Iaf. & ibi Doct. vbi hoc et examinant. in l. scrimarios. C. de milita. testam. Bal. in notab. in d. l. j. vbi in supradictis locis reperies hanc regul. ampliatam & limitatam. Et qui proprie dicantur de familia domini, ponit Fel. in c. insinuat. te de offic. delega. Matth. de Afflict. in constit. Neapol. lib. j. Rub. xv. nume. 19.

Hanc

Hanc reg. in famulis scholarium cum duabus amplianib. et vnicā limitatio. vbi plura congerit in proposito, ponit Petrus Rebuss. in d. tract. de priuile. scholarium. priuile. clx. a nu. 1. vsque ad fin.

Quæ reg. in famulis scholarium est hodie correcta de iure regio. per pragma. xxv. in volu. pragma,

REGULA CCCVI.

FAMULVS intra triennium salarium a domino petere debet alias post tres annos non auditur. Quæ regula probatur de iure Regio in pragma. clvij. de Madrid. Anni Domini. 1525. vbi dicitur quæ servititia famulorum per triennium prescribuntur. Circa quam reg. vide quæ dixi in reg. vij. & Phil. Corn. in consil. cclxix. et 328. volum. item D. Couartu. in repetitio. reg. possessor. ij. par. §. xi. nu. me. 2.

1. Limita primo non procedere, quando impeditur petere aliquo iusto impedimento. vt c. commissa. de elect. lib. 6. in l. fin. C. de adulte.. in l. si cum ipse. si de excusa. tuto. Ita expresse tenet Bald. in auth. nisi tricennali. in princ. vers. sed quid dices. C. de boni s. mater. vbi dicit, q. hæc limitatio est naturalis: quia vbi non est negligenta, non debet esse poena. Eandem opin. tenet Ias. in consil. xxxv. col. ij. vol. ij. facit quod notat Alex. in consil. lxv. nu. 5. lib. 6.
2. Secundo fallit, quando dominus iuravit soluere: quia iuramentum perpetuat actionem. vt in l. nam & postea. in. §. his qui temporali. si de iure iurant. Quam opinionem sequitur Ias. in additio. ad Christoph. in. §. sed aliquando. nu. 5. Inst. de visucapio. vbi dicit, q. hoc sumitur ex notatibus per Anto. de Butr. post Hostien. in c. si dignit. de prescripti. & idem Ias. in. §. de constituta. Institu. de acti. Haec etiam op. per illum tex. tenet Bar. in d. §. si his qui tempora. li. & ibi Ias. nu. 4. Hippo. vbi dicit ita obtinuisse in contingentia fa. ti. in sing. cxlj. vbi etiam quam plures Doct. allegat Fel. in c. si. nu. 7. de prescripti. Marc. Anton. Baueria in tract. de virtute. & viribus iuramen. priuileg. xxix. nu. 42. Corn. in consil. cccxxvii. nume. 22. vol. j. & Rodenc. Xuaraz. vbi hoc notab. examinat. in repeti. post rem iudicatam. fol. 116. col. ii. nu. 2. in. §. considera ultimo. si de re judica.
3. Tertio limita non habere locum, quandocunque famulus petet debitum competens sibi actione reali. ita Bald. in l. pen. C. quod cum eo. Ias. in princ. inst. de actio. nu. 101. post Bald. & Aretin. ibi. quam limitationem latius ex aminaui in d. regu. vij. in j. limitatio. Bi ideo si famulus relinqueret vestes apud dominum depositi nomi ne, eas repetrere poterit, etiam post tres annos, non obstante supra dicta pragma.
4. Quarto limita, si famulus deserat dominum, et statim redeat: tunc non videtur recessisse; ideo annus computabitur a die quo nouissi-

Z me